

Nem mindig a szén a becsület!

Nehéz napok a Ferenc-bányán

Semmi erőszakolt nincsen abban, ha azt mondjuk, hogy az élet szénfel kezdődik. A tudományos emberek klasszikus energiaforrásnak nevezik. A szénnek tehát tekintélye van. A mi városunk olyan nagymértékben örökölte ezt a tekintélyt, hogy itt még a gyorsvonat is háromszor megáll. Várpalota szénben igen gazdag, de azért nem bánhatunk vele könnyelműen, mint ahogy ez a múltban történt.

A múlt év végén 13 éves tervet dolgoztak ki a bányák további művelésére, hogy a 4-5 méteres széntelepek felső szeletének leművelése után, az úgynevezett alsópadi szénzet is felszínre hozzák. A szakemberek becslése szerint az alsópadi telepek évtizedekig adnak még szénzet. Persze az alsópadi művelése sokkal nagyobb körültekintést, alaposabb bányaismeretet, lelkiismeretesebb, de — mondjuk meg az igazat — fárasztóbb munkát is jelent.

Ezt az alsópadi művelést néztük meg a Ferenc-bányán, ahol az év elejétől megkezdtek ezeknek a telepeknek a leművelését. Azt is meg kell mondani, hogy bizony a legpontosabb bányatérkép sem ad hű képet a bánya tényleges állapotáról. Így aztán sokszor meglepetéssel találkozunk a bányászok. Igen figyelmes, a bányarendészeti szabályokat, a biztosítási eljárásokat szigorúan betartó munkát kell végezni. Persze, nem könnyű hozzácsokni a könnyebb felsőtelepi művelés után az alsótelepi nehezebb munkához. Itt lazább a fote, és a nyomásviszonyok következtében jobban duzzad a talp, a laza réteg könnyen átérészi a vizet, melegebbek a munkahelyek, egyszóval keményen meg kell dolgozni az egyébként tisztességes keresetért. Van egy rossz szokás a bányászokban: amennyi a kitermelt szén, akkora a becsület. A pénzgazdálkodási keret is ez szabja meg. Pedig az alsópadi sok meddőt kell kimozgatni a szén kitermelése érdekében. Ugy hullámszik itt a szén, mint a tenéger. Szinte méterenként emelkedik, vagy süllyed.

Az alsópadi front „B” szárnyán például a térkép nem jelzi a vetőt és mégis 4-5 „fölt” szélességben telehomlok vetőben dolgoznak. Itt azután el sem képzelhető a munka korszerű biztosítás nélkül. Bizony, sok munkájába kerül az üzemvezetésnek, míg a könnyebb munkahelyekhez szokott bányászokat rászoktatták az alapos biztosításra.

Láttunk egy elővájást, ahol az ácsolat mögött valóságos pajta keletkezett. Bizony, az ilyen munkahelyen nagyon kell ügyelni, hogy a lehulló anyagdarabok ne okozzanak sérülést. A frontszárnyak végén a felduzzadt légvágaton vízben, hasoncsúszva közlekednek az emberek, és szállítják a fát a frontra. A „D” szárny gumiszalaga mellett térdig sárban, vízben, szűk helyen lehet közlekedni. Nem valami kényelmes, de biztonságos. Itt olyan dologgal találkozunk, amiből súlyos katasztrófa keletkezhet. A műszak végén kiszálló bányászok nagy része a kényelmetlen út helyett a gumiszalagon fekvé igyekezett fölfelé. Az ilyen mozgási viszonyok között lévő bányában előre nem tudhatják, hogy esetleg beroppant — bekönnyöklő — fotegerenda halálra zúzhatja őket. Ez nem bátorság, hanem könnyelműség önmagukkal és családjukkal szemben. Ilyen embere-

ket — saját érdekükben — büntetni kell. Szomorú, de szükséges. Vezetőim természetesen leparancsolta őket a szalagról.

Amerre jártunk összehasonlíthatatlanul nehezebb munkahelyeket találtunk, mint a felső telepen. És mégis becsülettel dolgoztak a bányászok. Az egyik frontszárny a kaparószalagot rövidítette. Térdig vízben, állva húzták át a kaparó végtagját. Nem panaszkodtak, dolgoztak jókedvvel, egymást segítve, körültekintően. Még arra is kiterjedt a figyelmük, hogy csak azt a meddőt szállítsák külszínre, amit már nem tudnak az omlasztásba átdobni. Amíg ezt a munkát végzik, nem jár a kaparó, nem fogy az áram, szóval a holnapra is néznek a bányászok.

Ami már régi szokás a bányászokban, most sem maradt el. A Ferenc-bányai dolgozók április 4. közeledtével ígéretet tettek fejteljesítményük 2 csillag emelésére. Kerestük az emberek hangulatában a rosszat, a nyugtalanítót. Nem találtunk ezzel. — Kár lenne benn hagyni ezt a sok szép szénzet — mondták többen is —, csak azt kívánjuk, hogy az üzemvezetés találjon módot a meddómunka megfizetésére, hiszen ez sokkal nehezebb, mint szénben dolgozni. — Amivel a fronton találkozunk, igazi férfimunka, dicsegetésre méltó és becsületre válik a bányászoknak. Kár, hogy nem így gondolkoznak egyesek, akik úgynevezett biztosított bérben dolgoznak. Bizony még fél 2 óra sem volt, amikor már kiszállókkal találkozunk és találtunk olyanokat is, akik a váltás után háromnegyed órával még semmit sem dolgoztak. Lelkiismeretlenség azok bőrére lögni, akik a fronton a nehéz munkát végzik.

A Ferenc-bánya most nehéz napokat él át. Nagy próba ez a mostani munka. De egyben biztosított is arra, hogy a jobb munkafeltételek mellett jó eredmények születnek. Most van előkészítés alatt egy felsópadi front, amelyik április 4-re beindul és pótolja azt a hiányt, amit a nehéz viszonyok között a széntermelésben elvesztettek. Aki csak a százalékokat nézi, az nem lehet megelégedett, hiszen a március első tíz napi széntermelési eredménye „csupán” 95,5 százalékot mutat. És ha ezt néznénk, nem kapunk reális képet. Van itt azaz bőven, amit meg kell mozgatni. A munkafeltételek százalékos összehasonlítása nehéz. Az nem mutatja meg, mit dolgoztak itt a bányászok. Bizony, ha szénzet akarunk termelni, sok meddőt kell megmozgatni, pedig ezért ugyancsak keményen meg kell fogni a csákány nyelét. Tehát, ha a front előrehaladását nézzük, a Ferenc-bányai bányászok 100 százalék feletti eléget tettek kötelességüknek.

Látogatásnap nem az a célja, hogy magyarázatot adjunk a terv „nem teljesítésére”, hanem az, hogy megmutassuk, milyen becsülettel dolgoznak a Ferenc-bánya bányászai a nehéz munkaviszonyok között. Amit itt láttunk, igazi bányászbecsület. Benne van az a törekvés, hogy minden kitermelhető szénzet kiküldjenek a bányából. És benne van annak a reménye is, hogy a felsőtelepi front beindulásával a Ferenc-bányán eltűnik a szén terv teljesítéséből hiánzó 4,5 százalék. Ilyen a bányász szerencse. Csak jókedv kell hozzá és becsületes helytállás. Akkor majd büszkélkedhetnek, bár most sincs semmi ok a szégyenkezésre.

Jó szakmunkások lesznek

Egy neves szakember kereste fel szerkesztőségünket a minap. Arra kért bennünket, adjunk tájékoztatást arról a lelkesedésről, amelyet az elektró lakatos tanulók között tapasztalt.

A Várpalotai Szénbányászati Tröszt Osztórádól kapott egy F 4-es gépet, amelynek itt a Beszélő-akna területén munkahelyet tudnának biztosítani, de munkába való állítása előtt el kell végezni a gép generáljavitását.

Tekintettel arra, hogy a központi műhelyre igen sok feladat hárul, a munkát záros határidőn belül vállalni nem tudta. Az üzem vezetői ezt a feladatot a most tanuló, illetve szabaduló fiatalokra bízták. Mindössze egyetlen szakembert, Csóri Lajos géplakatosot állították melléjük, aki az F 4-es gépek főszereleje.

Magam sem hittem, hogy a feladattal megbirkóznak. Igen kellemesen csalódtam a fiatalokban, mert a munka során nagy szaktudásról és mégnagyobb lelkesedésről tudtak számolni. Tizenhat napot töltöttünk a javítással. Ezalatt a tanulókkal közösen elvégeztük a hidraulikus szerkezet új csövel való elváltását, a különböző alkatrészek kimosását, rendbehozását, elláttuk szakkal az újításokkal, amelyeket a várpalotai szénmedencén belül már

alkalmaztak az F 4-es gépeken. A munkán nagyon sokat tanultak a fiatalok, hisz a lakatos munkától kezdve a villamosságig mindent megtalálhattak. A munkában résztvevő Naász Henrik, Kelemen Sándor, Kajcsik János, Szmulai Tibor, Karló Ernő és Kiss Jenő Oktatójuk Gavallér Gábor. Valamennyien jó segítő társnak bizonyultak és ezúttal kérem az üzemvezetőket, — mondotta Csóri Lajos elvtárs — hogy a jövőben is bízva meg hasonló feladatokkal őket, biztosítson részükre műhelyt, tekintettel arra, hogy az F 4-es gépek száma rövidesen jelentősen megnövekszik, s azok alkatrészejavítása szükségessé tenné egy javítócsoporthoz szervezését, amelynek véleménye szerint — a tanulók megfélemlének.

Csóri elvtárs véleményével szerkesztőségünk is egyetért, s reméljük, hogy a jövőben meghallgatásra talál ez a kérdés, s a fiatalok lelkiismeretes munkája, szakmáseretete már tanulásuk alatt is találkoznak fog.

Újabb lakásokat adtak át

Az elmúlt évben a készenléti lakótelepen megkezdett Cs lakások építése befejeződött, átadása megtörtént és a két üzem, a November 7 Erőmű és a Kohó üzem tanácsai és

A kultúrotthonok műsorából

SZABADSÁG KULTÚROTTHON VÁRPALOTA: Filmelőadás 17—19-ig Turistaszerem című szovjet film, 21—23-ig Szerem, ahogy az aszszony akarja című nyugatnémet film mutatják be.

Ezenkívül 20-án délután 6 órakor a filmklub rendezésében a Kék anygal kerül bemutatásra. 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor irodalmi tanfolyam József Attiláról.

JÚZSEF OTTHON KULTÚRKÖR PÉTFÜRDŐ: 17—18-ig a Tettes ismeretlen című új magyar film, 19-én délután és este Hyppolit a lakáj című régi magyar film, 21—23-ig Till Ulenspiegel című francia film mutatják be. Ezenkívül 18-án, kedden délután 4 órakor a klubban Csodák a tudomány fényében címmel Világi Imre tanár tart előadást. 20-án, osztoztokön délután 4 órakor ugyancsak a klubban a lakásépítésről Gázó Lajos építész-mérnök előadását hallhatják.

lakásbiztonsági döntöttek afelett, hogy a lakásokat kik kapják meg. A November 7 Erőmű területén az elmúlt héten 12 dolgozó jutott lakáshoz.

„Bányajáró” voltam

Sokszor hallottam arról, hogy a bányászok munkája milyen fontos és nehéz, éppen ezért jól megfizetik. Elhatároztam, én is elmegyek bányába dolgozni. Az S II. aknához jelentkeztem, mert úgy mondták az a legkorszerűbben felszerelt a várpalotai aknáknak közül. A felvételem meg is történt. Mivel még bányában soha nem jártam — hat nap bányajárásra osztottak be.

Kíváncsi voltam, milyen a bánya? Az első nap azonban nem szálltam le, fent adtak munkát, csillag tisztítás, vasbordás és egyéb apró munkákkal telt el a nap. A következő napon már egyhelyben dolgoztam. A bányából kiszállított szénestiszítást nem jött velem, semmit ott töltöttem a harmadik és negyedik napot. Ezek szerint tehát az első napon nyugodtan be-
gyan itt a bányajárás ebből áll? Külszíni munkából?

Vége az ötödik napon leszálltam a bányába. Egy kaparószalag mellé osztottak be munkába. A bányajárás abból áll, hogy két tár-

sam kíséretében elmentem a munkahelyre és vissza az aknához. A hatodik napon másik munkára osztottak, fát szállítani a fejtésekhez. Attól félttem mindig, hogy eltévedek a sötét földalatti folyosók valamelyikén, igyekeztem is mindig társam nyomában maradni, nehogy elmaradjak tőle. Nézelődni nem sok idő maradt és beszélgetni se, pedig sok kérdésem valóm lett volna. Így azután a hat nap leteltével sem mer-
nék valami bátran nekiltni egyedül a bányának, félek eltévedni.

Nem tudom miért nem munkákkal telt el a nap. A következő napon már egyhelyben dolgoztam. A bányából kiszállított szénestiszítást nem jött velem, semmit ott töltöttem a harmadik és negyedik napot. Ezek szerint tehát az első napon nyugodtan be-
gyan itt a bányajárás ebből áll? Külszíni munkából?

Vége az ötödik napon leszálltam a bányába. Egy kaparószalag mellé osztottak be munkába. A bányajárás abból áll, hogy két tár-

Bányajárásom kezdetén, amikor még külszíni bányajáró voltam, egyik reggel munkába osztás alatt, volt szerencsém egy oktatást is hallani, a következőképpen. Egy ember elkiáltotta magát (nem tudom ki volt, milyen beosztású):

„Munkatársak! Figyelenek ide, balesetvédelmi előadás lesz... Mindenképp vigyázzon baleset ne érje! Használják a védőberendezést, aki nem használja büntetést fizet... A „bikákat” tegyék helyükre. Vigyázzanak az „ék” oda ne csússz az újjuk! Na jöjjenek, írják alá egy-páran...”

Ennyiből állt az egész — egy kicsit értelmetlenül néztem, mert az egészről nem sokat értettem. Biztos csak én vagyok így vele — gondoltam — a régiek bizonyára értik és tudják miről van szó.

Mindenütt akadtak furcsaságok. Majd később megszokom — mondták — csak az első tíz év nehéz.

Bacsárdi József

Munkavédelmi híradó

1958. március: tisztasági hónap

A balesetek számának alakulása nagymértékben összefügg a munkahelyek, gépterek, tárolóhelyek rendtelenségével. A rendtelenség egy része, mint tárgyi tényező növeli a balesetek számát (pl. a közlekedés útjában heverő széndarab a dolgozó elesését, elbotlását okozhatja), másrészt, mint lélektani tényező is befolyásolja a dolgozókat (pl. rendetlen környezetben alig kívánható meg a biztonsági szabályok betartása a dolgozóktól.)

Eppen ezért 1958 március hónapban a tröszt területén — mind külszínen, mind föld alatt — tisztasági és anyagmentési hónapot szerveztünk.

Az egyes üzemvezetőségeknek ebben a hónapban — sajátos viszonyokat figyelembe véve — általában a következő feladatokat kell megoldani. Rendet és tisztaságot kell teremteni azokon a külszíni helyeken, ahol jelenleg rendtelenség, baleseti veszély, helytelen és káros anyagátrolás mutatkozik. Azon anyagokat, amelyek ki vannak téve az időjárás viszontagságainak, (esőzés, havazás, stb.) haldéktalanul tető alá, fedett helyre kell helyezni, gondoskodva a szabályos és biztonságos tárolásukról.

Rendbe kell hozni a földalatti bányatereket is. Ennek érdekében össze kell takarítani a vágatokban (sárban, vízben) elheverő fát, deszkát és egyéb biztosítási anyagot, szerelvényeket, gépkatrészeket, szénzet, meddőt, stb. Rendbe kell hozni a vízvezető csörgákat, ki kell javítani a vágányhálózatot, meg kell szüntetni a víztöcsákat, sarat és szemetet.

Rendet kell teremteni a földalatti gépterekben, műhelyekben, elsősegélynyújtó és egyéb kamrákban. Gondoskodni kell azok megfelelő kivilágításáról, kimeszeléséről. Hasonlóképpen a szállítást gócpontok, rendezők, rakodók kivilágítása és kimeszelése is elvélendő.

A nyitott vágatokat felül kell vizsgálni, s megállapítani azt, hogy melyek azok a vágatok, amelyek még fenn vannak tartva, de azokra szükség már nincs és a jövőben sem lesz. Ilyen vágatokból a használható biztosítási elemeket ki kell rabolni, természetesen előzetes szellőztetés és a fennálló biztonsági szabályok betartása mellett. Szükségtelen vágatok ilyen

módon való felhagyására természetesen csak az esetben kerülhet sor, ha a bányavárat omlasztása bányaművelési szempontból nem hátrányos. Ahol erre mód van, szobajóhat az ilyen vágatok beiszapolása is.

Az említett anyagok és berendezések felderítésére és összegyűjtésére brigádokat kell szervezni.

A brigádvezetőkkel közölni kell a körletenként kijelölt gyűjtőhelyeket és határidőt kell adni arra vonatkozólag, hogy a különböző vágatokban fellelhető anyagok kijelölt tárolóhelyre szállításának határidejeként mit állapítottak meg.

Felül kell vizsgálni az üzemeket olyan szempontból, hogy hol lenne célszerű a földalatti fűrészüzemek újabb létesítése. A fűrészüzemek természetesen a fennálló előírásoknak és a cőinak megfelelő kivitelezésben (tágas, kimeszelt, jól kivilágított, tűzbiztos, stb.) készüljenek. Ez esetben nem kellene kétszeres szállítással költségesse tenni a kirabolt bányafát, így a föld alatt azonnal feldolgozható lenne hasznos anyaggá.

Felül kell vizsgálni a külszíni és földalatti fatároló helyeket is. A helytelen és szabálytalan fatárolást meg kell szüntetni.

Lényegesnek tartom a dolgozókkal való fokozottabb foglalkozást. Részükre előadásokat kell tartani és bányabiztonság, a tisztaság és a rend, továbbá az anyagtakarékosság fontosságáról és szükségességéről.

Az üzemek vezetőinek az a feladatuk, hogy a fenti általános szempontokat konkretizálják üzemük területére, a végrehajtást illetően részletes munkatervet készítsenek és a kivitelezést menetközben állandóan ellenőrizzék.

Tiszta, rendez — tehát jó — munkahelyek, illetve bánya megvalósítása esetén könnyebb lesz a munka, kevesebb lesz a baleset és így feltétlenül jobb lesz a termelési eredmény is.

Tábori István
műszaki főelőadó.

A lottó nyerőszámai:
23, 44, 51, 71, 82